

Д О К Л А Д
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА 2018 година

Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ при МС) провежда държавната политика за предоставянето на международна закрила в Република България и изпълнява комплекс от мерки за адаптация на търсещите закрила в българското общество.

През 2018 г. ДАБ при МС в условията на намален миграционен натиск полага усилия за оптимизиране на процеса за предоставяне на международна закрила, прилагане и надграждане на разнообразни по вид и обем мерки за поддържане и подобряване условията за прием на лицата търсещи международна закрила.

ДАБ при МС осъществи законовите си компетенции като изпълни годишните цели за дейността:

- Прилагане на националната политика и изпълнение на поетите ангажименти в областта на убежището и международната закрила.
- Устойчивост на ефективността и качеството при предоставяне на международна закрила.
- Поддържане условията за прием съгласно директивата за определяне на стандартите относно приемането на кандидати за международна закрила.
- Полагане на специални грижи за лицата търсещи международна закрила със специфични потребности.
- Усъвършенстване системата за превенция на корупционния риск и повишаване и подобряване на качеството на предварителен контрол в ДАБ при МС.

I. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА НА ЧУЖДЕНЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Цел: *2. Устойчивост на ефективността и качеството при предоставяне на международна закрила.*

През 2018г. се наблюдава устойчива тенденция на подобряване качеството на дейността по предоставяне на международна закрила.

С цел подобряване на качеството на работата в различните етапи на производството за предоставяне на международна закрила, през периода са предприети организационни и правно-нормативни мерки. Актуализирани са Вътрешните правила и методически указания за извършваните дейности при разглеждане на молбите за международна закрила. Извършените промени са с цел синхронизиране с норми, въведени в националното законодателство и необходимостта от отстраняване на пречки в практическото прилагане на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ). Въведените промени включват: съкращаване на срока за изготвяне на становище от интервюиращия орган до 2 месеца от регистрацията на чужденеца; включване на разпоредби, уреждащи специфичната процедура за прекратяване на предоставената закрила на непридружени деца; включване на раздел, уреждащ възможността за напускане на определената зона за движение.

За уеднаквяване практиката в териториалните поделения на Агенцията са разработени указания, свързани с: провеждане на производство за предоставяне на международна закрила в случай на подадени молби за международна закрила от членове на едно семейство; провеждане на интервю с деца, навършили 10 години (изслушване по смисъла на Закона за закрила на детето); ефективен контрол върху процедурата за предоставяне на международна закрила; прилагане на хипотезата „трета сигурна държава“, по смисъла на § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, при отказ от предоставяне на международна закрила; образуване на производство за прекратяване или отнемане на предоставена международна закрила на основание чл. 78 от ЗУБ.

Организиран са срещи с представители на административните съдилища и прокуратурите, на които е обсъдена съдебна практика по постановени решения в областта на международната закрила с акцент непридружени малолетни и непълнолетни лица търсещи международна закрила.

В изпълнение на Плана на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ), са проведени:

- учебна визита по прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, в Австрийската федерална агенция за миграция и убежище;
- учебна визита по Сигурни зони за непридружени малолетни и непълнолетни кандидати за международна закрила във Федералната агенция за прием на кандидати за закрила на Белгия;
- учебна визита по въпросите, свързани с качеството на процедурата по международна закрила в Шведската миграционна агенция.

Проведени са национални обучения с обучители и логистично осигуряване от страна на ЕСПОУ по темите: 1. Идентификация на Дъблински случаи, 2. Сексуална ориентация и полова идентификация, 3. Промяна на религията, 4. Насоки за страна на произход – Афганистан. Обучени са 62-ма служители на ДАБ при МС.

Осигурени са преводи от редки езици, проведени са 9 сесии чрез електронна платформа за провеждане на видеоконферентни сесии при предоставяне на преводи от редки езици.

По различни програми и проекти са проведени специализирани курсове за обучение:

- в сферата на Европейската правна рамка в областта на международната закрила;
- за служители от териториалните поделения на ДАБ при МС, във връзка с подобряване на качеството при провеждане на производството за предоставяне на международна закрила;
- обучение на служители на ДАБ при МС за мултиетническа толерантност, различия в културите на народите и справяне със стреса;
- обучение на регистратори и интервюисти за идентификация и работа с уязвими групи.

През 2018 г. е приключена процедурата по молби за международна закрила на 3797 лица, от тях на 730 чужденци е предоставена международна закрила - на 317 статут на бежанец, на 413 хуманитарен статут. На 1 362 лица е отказано предоставянето на международна закрила, като на 902 от тях молбите са отхвърлени като явно неоснователни в рамките на ускорена процедура по общия ред.

На 860 лица е прекратено производството за предоставяне на международна закрила. На 770 лица е прекратена предоставената от Република България закрила, тъй като е установено, че тези лица реално не се ползват от правата на получили закрила в страната ни.

Извършен е преглед на административните преписки, образувани и съхранявани във връзка с прилагането на Регламент ЕС 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета. В резултат на извършения преглед е установено, че за 14 622 лица отговорността на Република България по Регламентта е отпаднала, за което съответните държави членки са уведомени.

Въведена е нова методика за анализ и отчет за осъщественото процесуално представителство по дела образувани по жалби срещу решения, постановени по реда на ЗУБ даваща възможност за подобряване организацията на работа, водене и отчитане на производствата по предоставяне на международна закрила.

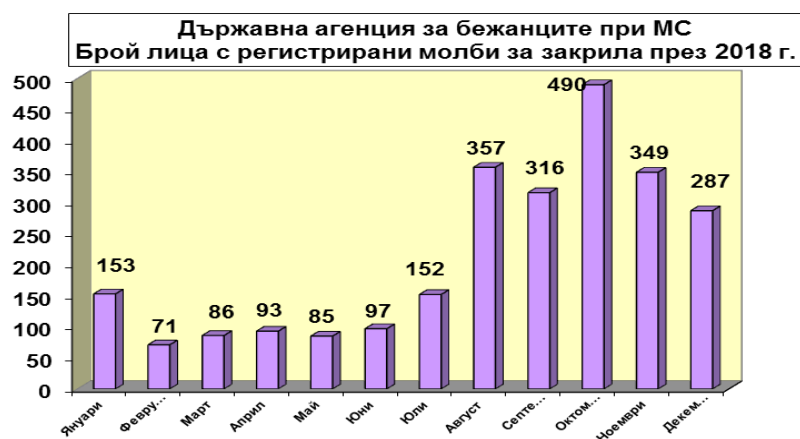
През периода в Административен съд София и Върховен административен съд са разгледани общо 591 дела.

Административен съд София – град се е произнесъл по 125 от общо 162 гледани през годината дела. По 103 дела съдът е потвърдил решенията на ДАБ при МС или близо 82% от постановените решения.

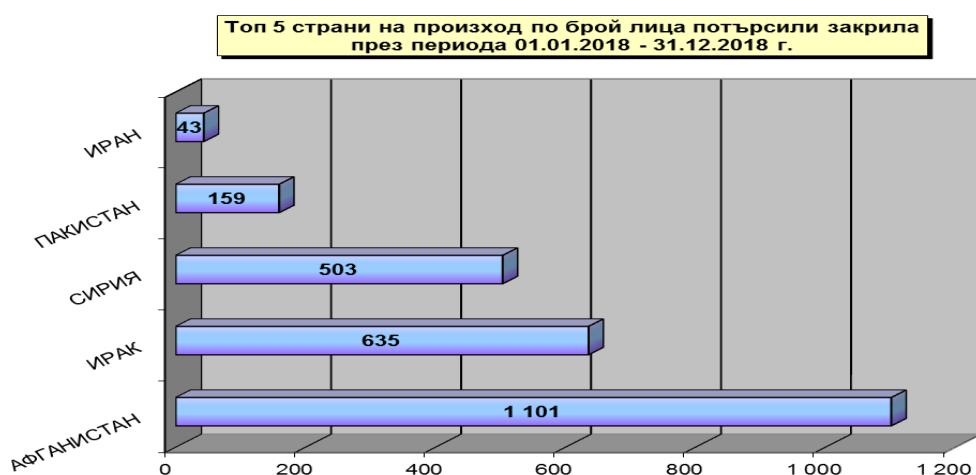
Върховният административен съд се е произнесъл по 332 от общо 429 дела гледани през годината. По 258 дела съдът е потвърдил решенията на ДАБ при МС или близо 85% от постановените решения.

От общо 430 дела гледани през годината на първа и втора инстанция съдът потвърждава решенията на ДАБ при МС по 361 дела или 84% от постановените решения.

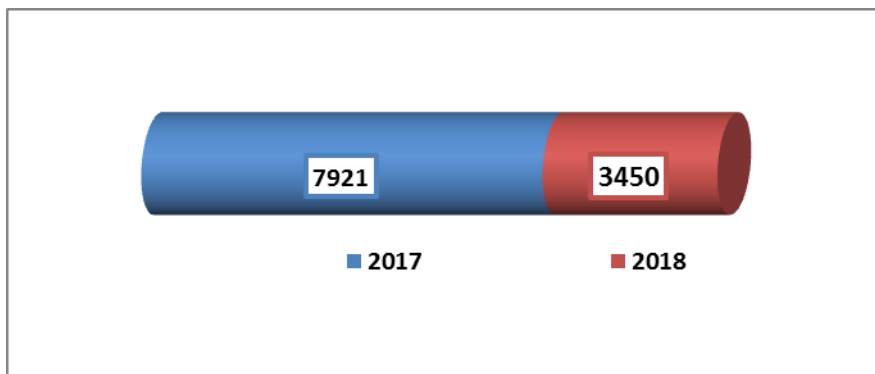
Общият брой на потърсилите международна закрила в Република България през 2018г. е 2 536, като от тях граждани на Афганистан са 43 %, на Сирия – 20 % и на Ирак – 25%.

От всички кандидати за закрила през 2018 г. 33 % са деца, 57 % са на възраст между 18 и 34 години и 10 % са на възраст над 34 години. Разпределението на лицата е следното – 56 % кандидатите са мъже, 11 % са жените, а децата са 33 %.

Във връзка с прилагането на Регламент Дъблин III през 2018 г. са получени общо 3450 бр. запитвания за обратно приемане и поемане на отговорност. За разлика от 2017 г., през която са получени общо 7921 бр. запитвания, през 2018 г. запитванията са намаляли с повече от 50%.

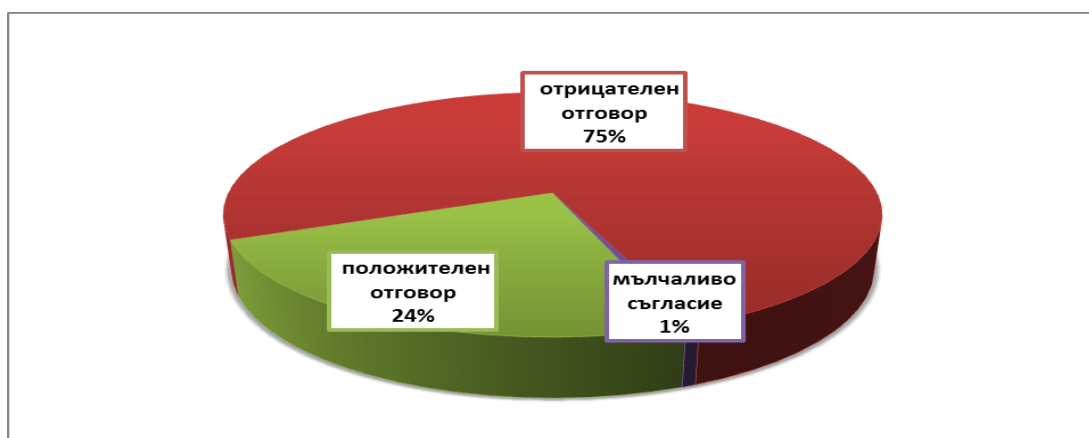
Както през 2017 г., така и през изминалата 2018 г., Франция (1103 бр.), Германия (1007 бр.) и Австрия са трите държави, които традиционно са изпратили най-много запитвания, с тази разлика, че за 2018 г. е намалял и броят на запитванията, изпратени от Австрия – 244 бр., като за сравнение - през 2017 г. техния брой възлиза на 1395.

През 2018 г. са получени и 1421 запитвания за информация съгласно чл. 34 от Регламент Дъблин, отговорено е своевременно на 1254 от тях. За същия период са изпратени и 86 отговори на запитвания за информация, получени през предходната година.

През 2018 г. са изготвени и изпратени отговори на всички запитвания, получени от други държави-членки през годината, от които 2587 бр. са отрицателни, 846 бр. са положителни и 21бр. – мълчалив прием.

Броят на изготвените и изпратени през 2018 г. изходящи запитвания към други държави – членки за поемане на отговорност, възлиза на 125 бр., от които:

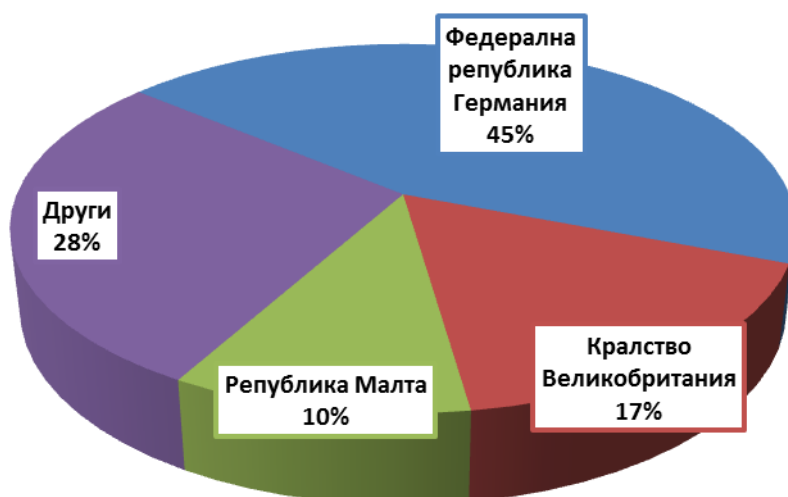
- запитвания за обратно приемане - 40 бр.
- запитвания за поемане на отговорност - 85 бр.

Топ 3 на държавите членки, до които Република България е изпратила най-много изходящи запитвания през 2018 г., са както следва:

- Федерална Република Германия - 56 бр. запитвания;
- Кралство Великобритания – 21 бр. запитвания;
- Република Малта – 13 бр. запитвания.

Топ 3 държави членки, до които са изпратени изходящи запитвания

По отношение на отговорите на изходящите запитвания следва да се отбележи, че са получени 91 отрицателни отговора /най-голям брой, от които са на запитвания за обратно приемане/, 24 положителни отговора, 5 запитвания са приети мълчаливо.

Постъпили отговори на изпратени изходящи запитвания

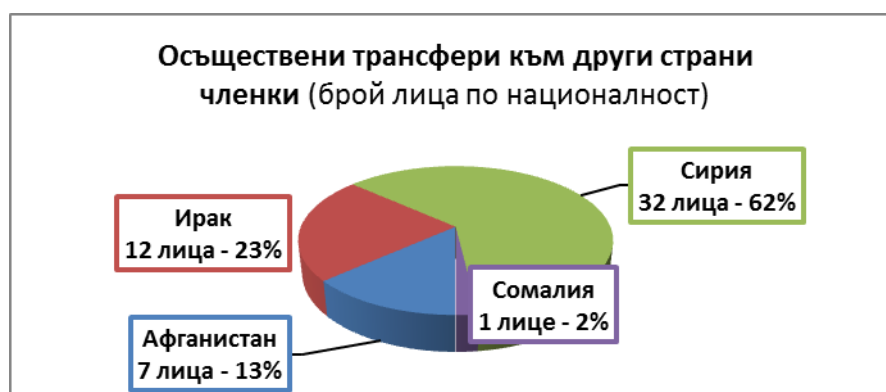
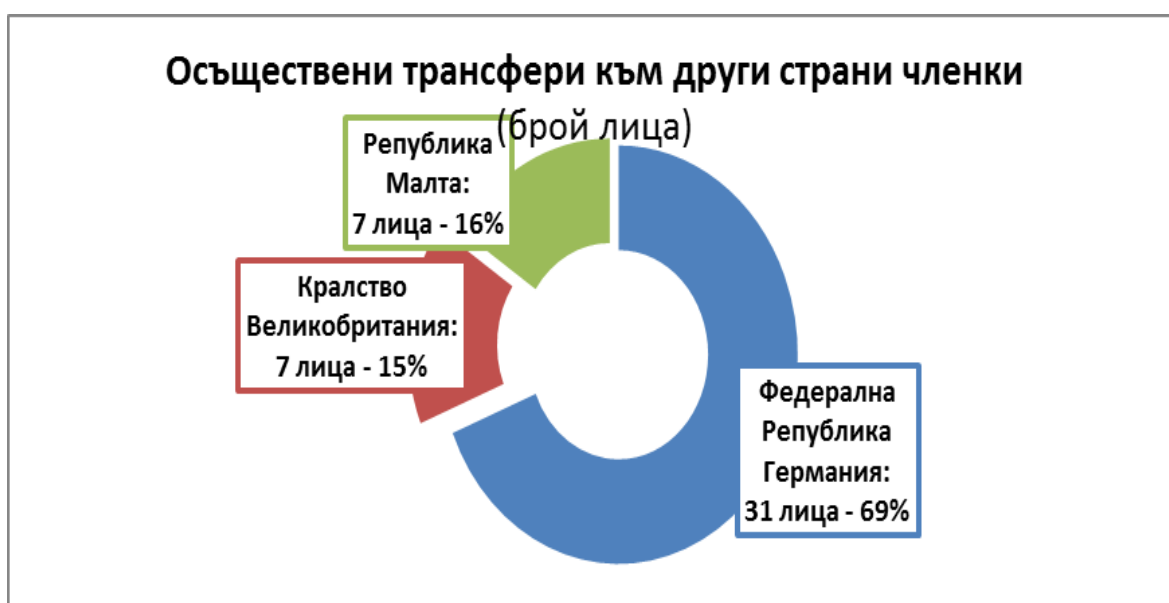

През 2018 г. са заявени 424 входящи трансфера от други държави, а реално осъществените са 86.

Лицата, за които са заявени входящи трансфери са предимно иракчани (163 лица) и афганистанци (161 лица). Наблюдава се значителен спад в сравнение с 2017 г., през която са заявени 1111 входящи трансфера, а реално осъществените са 418. Най-много входящи трансфери през 2018 г. са заявени от Федерална Република Германия – 207, Република Франция – 103 и Кралство Великобритания – 48. Най-много са осъществените трансфери от Федерална Република Германия – 36, Кралство Великобритания – 13 и Република Австрия – 8.

През 2018 г. са осъществени 41 броя трансфери към други държави членки. Броят на прехвърлените лица е 52, като най-голям брой от тях са сирийски граждани (32 лица). Най-много трансфери са осъществени към Федерална Република Германия – за 31 лица, Кралство Великобритания и Република Малта – за по 7 лица.

В рамките на процедурата за международна закрила продължава ефективното и взаимодействие с МВР, ДАНС, МОН, компетентните агенции към МТСП, МЗ, общините, на територията на които са изградени териториалните поделения на ДАБ при МС.

II. СОЦИАЛНА ДЕЙНОСТ

Цел: 4. *Полагане на специални грижи за лицата, търсеци международна закрила, със специфични потребности*

В ДАБ при МС се използват актуализирани инструменти за ефективен и персонален подход за удовлетворяване на специалните нужди на уязвимите лица в рамките на приема, провеждането на процедурата и насочването към грижи и услуги: формуляр за идентификация и оценка на нуждите; формуляр за индивидуален план за подкрепа; формуляр за социална консултация.

През изминалата година 481 непридружени малолетни и непълнолетни лица са подали молби за международна закрила в Република България. На непридружените деца е изготвена бърза оценка на висшия интерес на детето (до 24 часа от регистрацията). При констатиран риск се извършва пълна оценка.

На 38 чужденци в производство по международна закрила е приложен *Въпросникът за ранна идентификация на хора, търсеци закрила, с травматичен опит за определяне специалните потребности на уязвимите лица и насочване към адекватна психологическа и медицинска грижа.*

Със съдействието на служителите на ДАБ при МС, настанените в териториалните поделения (ТП) на агенцията чужденци упражняват правото си на здравно осигуряване, достъп до медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване при условията и по реда за българските граждани (чл. 29, ал. 1, т. 5 от ЗУБ).

През предходната година са утвърдени нови правила за уеднаквяване практиката на здравните кабинети към всички ТП на агенцията.

По споразумение за сътрудничество между ДАБ при МС и Медицинския институт на МВР са проведени медицински прегледи на 87 чужденци в производство по международна закрила.

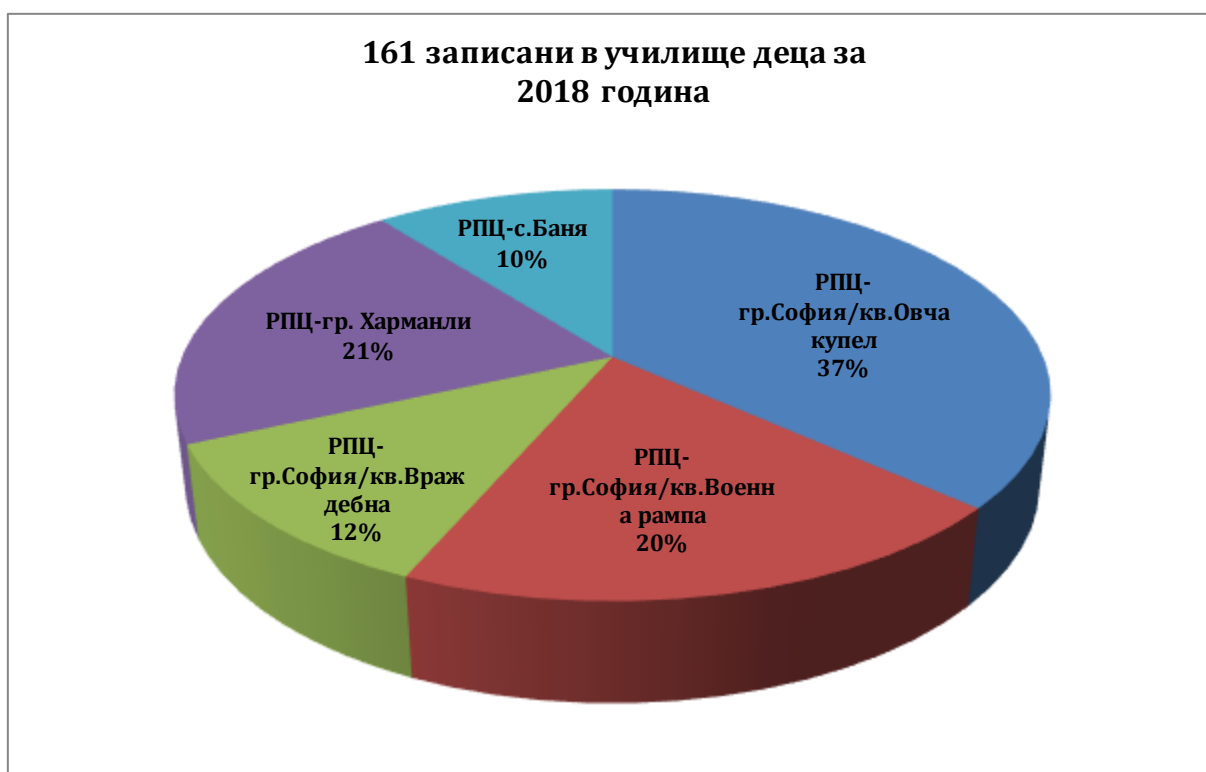
Актуализирани са Стандартните оперативни процедури за превенция и реакция при сексуално и свързано с пола насилие.

През 2018 г. са обособени специални стаи за непридружени деца в трите общежития на РПЦ – гр. София и в РПЦ – Харманли. В тях се провеждат събеседвания в щадяща за

детето обстановка и се организират срещи с представителите, определени по чл. 25 от ЗУБ, срещи с психолози и др., което подобри резултатите от работата на агенцията.

В РПЦ - София, кв. Военна рампа е изградена *Сигурна зона за непродружени малолетни и непълнолетни деца*, търсеци международна закрила – по проект на Международната организация по миграция (МОМ), предвиждащ 24-часова грижа за настанените.

За календарната 2018 г. в български училища са записани **161** деца в ученическа възраст.

Осигуряването и организирането от агенцията на транспорт за децата от РПЦ - София (общешжитията в кв. Овча купел, Враждебна и Военна рампа) до и от училище за учебните 2017/2018 г. и 2018/2019 г. е определено като *добра практика*.

По съвместна инициатива на ДАБ при МС и ВКБООН са осигурени цветни постери на основните езици на търсещите закрила деца на теми „Хигиена“ и „Кой кой е в центъра“, както и анимационен филм на тема „Дневен режим“. Така по подходящ начин се информират децата за процедурата и правата им и се гарантира висшият интерес на детето.

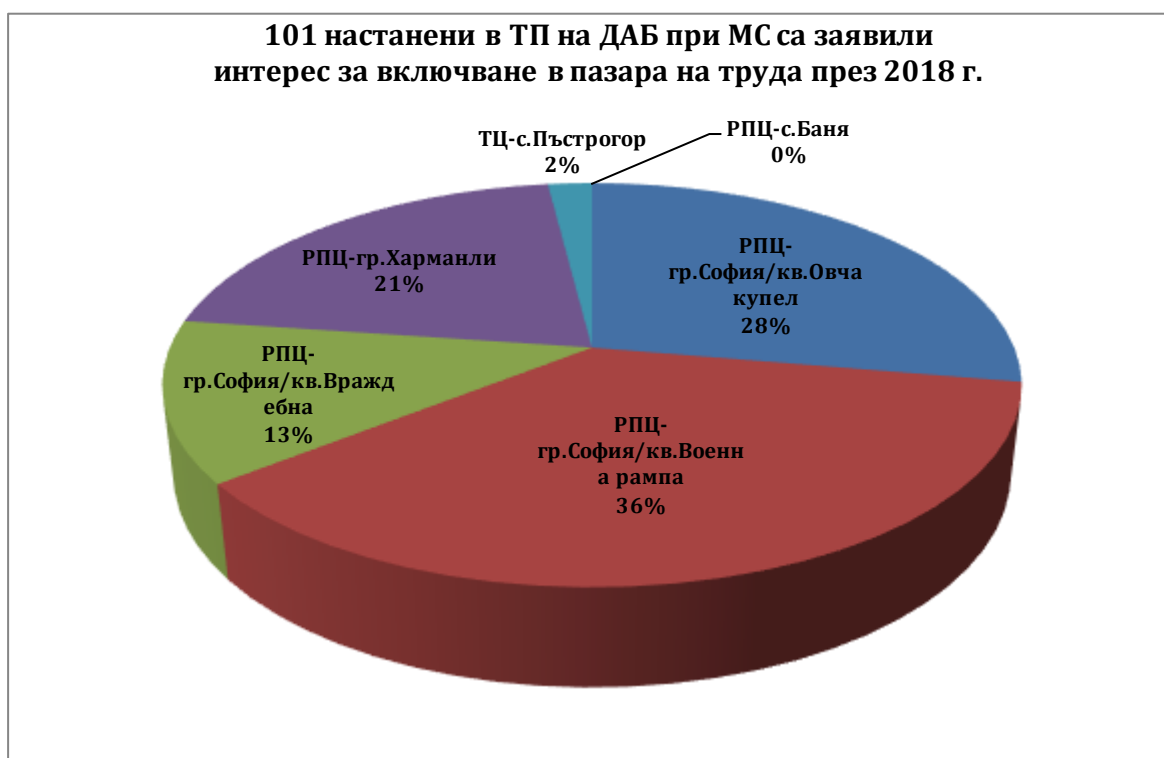
И през 2018 г. ДАБ при МС осигури преподаватели по български език за РПЦ – София и РПЦ – Харманли.

По *Наредбата за условията и реда за сключване, изпълнение и прекратяване на споразумението за интеграция на чужденците с предоставено убежище* или

международна закрила са изготвени 49 интеграционни профила на лицата, заявили интерес за сключване на интеграционни споразумения. В агенцията са постъпили 4 заявления за изготвяне на споразумения за интеграция от три общини. Сключени са споразумения за интеграция с 2 семейства от Сирия.

Провеждат се сесии с търсещите международна закрила на различни теми, вкл. за държавното устройство на Република България, обичаи и традиции в българското общество, разяснява се правото на достъп до пазара на труда.

Желаещите през 2018 г. да упражнят правото си на достъп до пазара на труда след третия месец от регистрацията, са 101 чужденци в производство.

Самостоятелно и в сътрудничество с неправителствени организации ДАБ при МС осъществява събития за социална адаптация и културна ориентация на настанените чужденци в ТП на ДАБ при МС.

Цел: 3. Поддържане условията за прием съгласно Директивата за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила.

Предвид сравнително по-слабия миграционен натиск към страната през периода, Агенцията предприе мерки насочени към поддържане и подобряване условията за настаняване на търсещите международна закрила граждани на трети страни, финансирането на които е осигурено основно от изпълнение на грантови споразумения и Многогодишна програма по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ).

Извършени са ремонтни работи на помещения за настаняване на търсеци международна закрила и възстановителни дейности на инфраструктурата на териториалните поделения на ДАБ при МС. Обособени помещения за настаняване и културен отдих на непридружени деца и други уязвими групи.

На територията на РПЦ - Харманли е извършен основен ремонт на Сграда №9 (Хале №9), обзаведени са Сграда №11 (Хале №11) и Корпус №1, осигурен е достъп за хора в неравностойно положение. На територията на РПЦ - София са извършени ремонт и преустройство на котелно помещение, ремонт на парни котли и подмяна на бойлери, ремонт на санитарни помещения и е обособена защитена зона за настаняване на непридружени непълнолетни лица търсеци международна закрила със съдействието на МОМ.

Със средства по ФУМИ е осигурено финансирането на режимните разходи за центровете, охрана им, доставката на храна и медицински грижи за лицата търсеци международна закрила, осигуряването на транспорт за децата до и от училище.

През годината продължи изпълнението и на дейностите, насочени към повишаване на административния капацитет на ДАБ при МС. От общата численост на Агенцията, състояща се от 402 служители, 100 щатни бройки са финансирани от ФУМИ, от които в края на 2018 г. са заети 65. Проведени шест национални обучения от сертифицирани преподаватели на ДАБ при МС, насочени към повишаване на качеството на процедурата за вземане на решение по предоставянето на международна закрила.

Цел: 5. Усъвършенстване системата за превенция на корупционния риск и повишаване и подобряване на качеството на предварителен контрол в ДАБ при МС.

Извършени са планови и контролни проверки на звената с оглед корупционния риск; контрол по спазване на законовите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове за организацията на работата на служителите; текущ и последващ контрол по ЗПКОНПИ.

През периода е извършена комплексна проверка за дейността на експертите – интервюисти в РПЦ - гр.Харманли. Утвърден и се изпълнява план за подобряване работата на експертите - интервюисти и останалата администрация в териториалното поделение.

Извършени са анализ и оценка на причините, довели до констатирани разминавания между проверка, осъществена от представители на АДФИ в рамките на извършваната финансова инспекция на ДАБ при МС, и резултатите от годишната инвентаризация за 2017г., както и проверка за правилата за провеждане на инвентаризация в Агенцията. За преодоляване на констатираните проблеми, свързани с провеждането на търговете по ЗОП в минали периоди и извършването на инвентаризации успешно се реализират мероприятия подобряване дейността на ДАБ при МС в тези области. Актуализиран е съставът на Постоянната комисия за противодействие на корупцията в ДАБ при МС. Разработени и утвърдени са Вътрешни правила за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и за установяване на конфликт на интереси.

През периода са постъпили и са обработени 19 заявления по Закона за достъп до обществена информация, като по 18 заявления е предоставен достъп до обществената информация. Годишният отчет за постъпили и обработени заявления за достъп до обществена информация е публикуван на интернет страницата на ДАБ при МС.

Създадена е организация по прилагане на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ). Всички служители от ДАБ при МС са подали декларации по чл. 29 от Закона за държавния служител и по чл. 107а от Кодекса на труда. В Агенцията се води регистър на подадените декларации по чл. 35 ЗПКОНПИ. На интернет страницата на Агенцията се поддържа публичен регистър на декларациите за несъвместимост и конфликт на интереси.

III. СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С НАЦИОНАЛНИТЕ КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ, ИНСТИТУЦИИТЕ НА ЕС, БЕЖАНСКИТЕ СЛУЖБИ НА ДЪРЖАВИТЕ -ЧЛЕНКИ НА ЕС И МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Цел 1. Прилагане на националната политика и изпълнение на поетите ангажименти в областта на убежището и международната закрила.

През годината ДАБ при МС участва активно в работата на Националния съвет по миграция и интеграция, Работна група 23 „Сътрудничество в областта на вътрешните работи”, националното звено към Европейската мрежа за миграцията. Експерти от Агенцията участваха в изготвянето на становища и съгласуваха национални позиции от компетентността на ДАБ при МС.

Регулярно се провеждат срещи с представители на националните органи на експертно и управленско ниво.

Изпълнението на ангажиментите на ДАБ при МС в рамките на дейността на РГ 23 – „Сътрудничество в областта на вътрешните работи“ се осъществява въз основа на добре организиран механизъм на взаимодействие, функциониращ ефективно.

ДАБ при МС участва в дейността на подготвителните органи на Съвета на ЕС с фокус законодателните промени, насочени към реформата на Общата европейска система за убежище (ОЕСУ). Представителите на ДАБ при МС по съответните досиета от двата законодателни пакета участват в заседания на РГ „Убежище“. Участието в работата на РГ „Убежище“ продължи и след края на българското председателство. През годината експерти на Агенцията участват в две заседания на Стратегическия комитет по имиграция, граници и убежище (СКИФА) и РГ „Убежище“.

По време на Българското председателство на Съвета на ЕС, служители от ДАБ при МС вземат участие в 74 срещи и заседания по седемте законодателни предложения във връзка с реформата на ОЕСУ. Служителите на ДАБ при МС участват в 26 заседания на Съветници по ПВР, 17 триалога, 25 технически срещи и други формати за обсъждане законодателните предложения в областта на убежището.

ДАБ при МС предоставя принос към оперативните дейности на ЕСПОУ в други държави – членки, подложени на несъразмерен натиск върху техните системи за международна закрила и прием, предимно Италия и Гърция. През 2018 г., са осъществени 18 мисии на български експерти в областта на убежището в подкрепа на Гърция и Италия. Служители на Агенцията взеха участие в 26 срещи на ЕСПОУ с цел обмен на информация и експертиза между държавите членки, по приема на търсещите закрила, в това число на уязвими лица, качеството на производството, прилагането на Регламент Дъблин, презаселването, информацията за държави по произход.

В изпълнение на Решение № 750 от 30 ноември 2017 г. за изменение на Решение № 263 на Министерския съвет от 2016 г. за одобряване на рамка за национален механизъм за изпълнение на ангажиментите на Република България по презаселване, през 2018 г. в ДАБ при МС постъпват 11 предложения от представителството на ВКБООН в Турция за презаселване от Република Турция в Република България на 65 сирийски граждани. Екип за подбор, състоящ се от експерти от ДАБ при МС, ДАНС, МВР и консултант - медиатори, осъществи шест пътувания до Република Турция за провеждане на интервюта с кандидатите за презаселване и оказване на съдействие на сирийските граждани при пътуването им до Република България. През 2018 г. са презаселени две сирийски семейства.

ПЕТЯ ПЪРВАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МС